

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

15 august 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție
în componență:

Președinte Elena Covalenco,
Judecători Iurie Diaconu, Liliana Catan,

a examinat, în camera de consiliu, fără citarea părților, admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, împotriva sentinței Judecătoriei Militare din 12 decembrie 2016 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 12 aprilie 2018, declarat de avocatul Andrei Belousov, în numele inculpatului

***Bondari Veaceslav Xxx**, născut la
xx xxx xxxx în or. Xxxxxx, reg. Xxxxxx, Xxxxxxx, locuitor al
or. Xxxxx, str. XXXXXXXXXXXX x/x ap. xx, cetățean al R.
Moldova, fără antecedente penale.*

	<i>Termenul de examinare,</i>
<i>instanța de fond:</i>	<i>22.07.2016 – 12.12.2016,</i>
<i>instanța de apel:</i>	<i>10.01.2017 – 22.06.2017,</i>
<i>instanța de recurs:</i>	<i>08.11.2017 – 22.01.2018,</i>
<i>instanța de apel:</i>	<i>26.02.2018 – 12.04.2018,</i>
<i>instanța de recurs:</i>	<i>10.07.2018 – 15.08.2018.</i>

Asupra recursului menționat, Colegiul penal,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Militare din 12 decembrie 2016, Bondari Veaceslav a fost condamnat în baza art. 190 alin. (5) Cod penal la 9 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate în domeniul gestionării bunurilor materiale sau surselor financiare pe un termen de 4 ani, cu executare în penitenciar de tip închis, de la reținere.

De la Bondari V. s-a încasat în beneficiul lui Morărescu V. prejudiciul material în sumă de 146.724,65 lei.

2. Instanța de fond a constatat că la 21 decembrie 2011, inculpatul Bondari Veaceslav, activând din 16.09.2011 în cadrul serviciului protecție civilă și situațiilor excepționale, în grad special – maior de serviciu de salvare, aflându-se în apartamentul nr. xx, str. XXXXXXXX xx/x, mun. XXXXXXXX, urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, sub pretextul vânzării autocamionului MAN 19372, caroseria – xxxxxxxxxxxx xx xxxxxx, șasiul fără număr, motor nr. xxxxxxxxxxxxxxxx, număr de înmatriculare xxx xxx; autocamionul MAN 19343 caroseria xxxxxxxxxxxxxxxxxxxx, șasiul fără număr, motor nr. xxxxxxxxxxxxxxxx, număr de înmatriculare xxx xxx; a remorcii SCHMITZ SPR24, șasiul nr. xxxxxxxxxxxxxxxxxxxx, număr de înmatriculare xxx xxx și a remorcii SREM FRUEHAUF, șasiul nr. xxxxxxxxxxxxxxxxxxxx, număr de înmatriculare xxx xxx, prin înșelăciune și abuz de încredere a dobândit de la Morărescu V. mijloace bănești în sumă de 14.400 euro, care conform ratei de schimb valutar la data de 21.12.2011 constituiau 222.403 lei. După primirea mijloacelor bănești și până în prezent, sub diferite pretexte, Bondari V. nu a transmis în proprietatea lui Morărescu V. bunurile menționate mai sus și nici nu a restituit suma de bani primită, cauzând părții vătămate un prejudiciu în proporții deosebit de mari.

Instanța a reținut, că inculpatul a declarat că recunoaște prejudiciul cauzat părții vătămate, dar nu și fapta incriminată, deoarece nu a avut intenția de a o înșela, ci doar au apărut circumstanțe care l-au împiedicat să întoarcă datoria. La finele anului 2010 a făcut cunoștință cu un cetățean al Ucrainei – Lisciuc V., care procura de la uzina de carton din Chișinău hârtie în rulouri și pe care o transporta în Ucraina, propunându-i și lui o conlucrare în vederea transportării hârtiei în rulouri în Ucraina. A acceptat și a efectuat câteva rute cu marfă, pentru ce a fost achitat la timp. În luna februarie 2011, Lisciuc V. l-a rugat să-i facă rost de bani pentru afacerea sa. Astfel, a făcut o înțelegere cu Morărescu V., de la care a primit în total suma de 16.500 euro, dintre care 10.000 euro prin intermediul tatălui ultimului, Morărescu G., iar restul în sumă de 6500 euro - de la însuși partea vătămată. Pentru a garanta restituirea datoriei, a mers la notar și a semnat procuri pe numele tatălui părții vătămate, Morărescu G., prin care i-a încredințat 2 camioane cu semiremorci, care-i aparțineau cu drept de proprietate, dar care la momentul respectiv erau gajate. A mai semnat procurile și cu scopul vânzării ulterioare lui Morărescu V. autocamioanele și semiremorcile respective. Despre faptul că autocamioanele erau gajate nu i-a comunicat părții vătămate, deoarece acesta putea să refuze să-i dea bani cu împrumut, iar Lisciuc V. l-a asigurat că în decurs de 2 luni îi va restitui datoria. Bani împrumutați de la Morărescu V. i-a transmis lui Lisciuc V., fără martori. Lisciuc V. a dispărut și nu a mai putut da de dânsul. Timp de 9 luni i-a restituit părții vătămate 4900 euro, iar restanța este de 9500 euro.

Totodată, vinovăția acestuia a fost dovedită pe deplin prin cumulul de probe administrate.

Astfel, partea vătămată Morărescu V. a declarat, că în toamna anului 2011, a avut o înțelegere cu V. Bondari, precum că ultimul să-i vândă 2 autocamioane cu semiremorci, iar ulterior transportul dat să fie pus în lucru, în baza actelor firmei de transport pe care o deținea inculpatul. La 21.12.2011, prin intermediul tatălui său, i-a transmis inculpatului suma de 10.000 euro în incinta unui birou notarial din s. Rîșcani. Până în anul 2012 i-a achitat lui Bondari V. suma de 16.700 euro, care constituia plata pentru procurarea tuturor unităților de transport. Bondari V. avea firmă de transport și avea relații de lucru cu fabrica de carton din Chișinău. Ulterior urmau să presteze servicii la fabrica de carton, să exporte/importe materie primă. Doar în luna septembrie 2012, la un terminal vamal din Cricova a văzut în realitate unitățile de transport procurate de la inculpat. L-a alarmat faptul, că din 4 unități de transport, o semiremorcă nu corespundea procurilor și la acel moment un singur autocamion era în stare funcțională, iar referitor la al doilea camion, s-a constatat că stătea minimum un an la pază în stare defectă. După discuțiile avute cu inculpatul, a decis să le vândă, deoarece dorea să-și scoată măcar o parte din bani. Apoi, notarul i-a confirmat că unitățile de transport erau gajate de inculpat pe numele lui Ursu V. După ce a aflat de situația respectivă, inculpatul i-a spus că îi va restitui banii, în prezent fiindu-i restituiți 2300 euro în rate. În 2015 a apelat la o firmă de colectare a datoriilor „Credit Solution” și prin intermediul acesteia în decursul unui an i-a fost restituită suma de 100 euro. La fel, la 27.09.2016 i s-a mai restituit suma de 500 euro. Astfel, inculpatul urmând să-i mai restituie 11.000 euro. Inițial s-au înțeles cu inculpatul la prețul de 20.000 euro pentru toate patru unități de transport. Suma de 16.700 euro a fost dată în 3 rate: 1000 euro a fost dată ca împrumut până la întocmirea procurilor, ulterior 10.000 euro, apoi 4000 euro, și încă 1700 euro. Inculpatul a semnat o recipisă pe suma de 15.000 euro, unde era scris că timp de jumătate de an va restitui împrumutul, însă când a expirat termenul, inculpatul i-a dat 600 euro și a scris o altă recipisă, în care și-a luat angajamentul că până la finele anului 2014 din nou să achite împrumutul.

Martorul Ursu Vasile, a declarat, că la data de 14.02.2011, i-a împrumutat inculpatului suma de 6500 euro, pentru care ultimul a pus în gaj două automobile de model MAN și două semiremorci de model SCHMITZ și alta de model SREM FRUEFIAUF. Pentru a se asigura, a mers la Direcția de înregistrare a transportului, unde a înregistrat contractul de gaj. Ulterior, la 21.03.2011, inculpatul a intervenit din nou cu rugămintea de a-i împrumuta 3500 euro. Și în acest caz, pentru a-și asigura împrumutul, i-a cerut să fie pus în gaj un automobil de model MAN și o semiremorcă de model SCHMITZ SPR24. Contractul de împrumut l-au perfectat la notar, după care l-a înregistrat la secția de gajuri a Direcției de înregistrare a transportului. Automobilele respective au rămas să fie exploatate de către inculpat, doar că acestea nu puteau fi înstrăinate. La moment mașinile nu sunt scoase din gaj și banii nu i-au fost restituiți. Ulterior, a fost contactat telefonic de către Morărescu V., care i-a comunicat că a procurat de la Bondari V. mașinile care sunt gajate de către acesta.

Martorul Morărescu G., a declarat că aproximativ pe 21.12.2011 a fost telefonat de către fiul său Morărescu V., care l-a rugat să se deplaseze în mun.

Chișinău pentru a se întâlni cu inculpatul, căruia să-i transmită 10.000 euro. Astfel, în jurul orelor 13.00-14.00 s-a întâlnit cu inculpatul și împreună s-au deplasat la un birou notarial din s. Rîșcani, mun. Chișinău, unde inculpatul a semnat două procuri pe două autocamioane, potrivit cărora inculpatul îi încredința fiului său acele autocamioane. După ce au ieșit de la notar, în mașina inculpatului, i-a transmis acestuia suma de 10.000 euro. După perfectarea procurilor, inculpatul nu i-a înmănat nici pașapoartele tehnice de la mașini și nici cheile. Peste un timp l-a întrebat pe fecior care e soarta acelor mașini și fiul i-a spus că ele sunt antrenate în lucru. După expirarea procurilor, care au fost perfectate pe un termen de 3 ani, s-a constatat că autocamioanele erau puse sub sechestru. După transmiterea banilor nu i-a propus inculpatului să semneze recipisa de primire a banilor, deoarece a avut încredere în el. Cunoaște că feciorul său, Morărescu V. i-a achitat inculpatului pentru autocamioane suma de 17 mii euro.

Vinovăția inculpatului este dovedită și prin probele scrise, administrate, și anume:

- procurile generale eliberate de biroul notarial din 21.12.2011, prin care se constată, că inculpatul îi încredințează lui Morărescu G., tatăl părții vătămate Morărescu V., remorca de model SREM FRUEHAUF, remorca de model SCMITZ SPR24, camionul de model MAN 1 19372 și autocamionul de model MAN 19343;

- ordonanța de ridicare și a procesului-verbal de ridicare din 08.02.2016, prin care se constată ridicarea de la cet. Morărescu V. a CD-ului cu înregistrări audio; procesul-verbal de examinare a obiectului din 09.03.2016, prin care se constată examinarea CD-ului ridicat de la Morărescu V. cu înregistrări audio prin care autorii discuției abordează probleme financiare, invocându-se sume de bani și imposibilitatea de a le restitui;

- informația oficială parvenită de la ÎS „Centrul Resurselor Informaționale de Stat Registru”, prin care este probat, că la situația din 21.12.2011, când banii au fost însușiți prin abuz de încredere de către inculpat, autovehiculul de model MAN 19372 caroseria xxxxxxxxxxxxxxxxxxxx, șasiul fără număr, motor nr. xxxxxxxxxxxxxxxxxxxx, număr de înmatriculare xxx xxx, autocamionul MAN 19343 caroseria xxxxxxxxxxxxxxxxxxxx, șasiul fără număr, motor nr. xxxxxxxxxxxxxxxxxxxx, număr de înmatriculare xxx xxx, semiremorca de model SCHMITZ SPR24 șasiul nr. xxxxxxxxxxxxxxxxxxxx, număr de înmatriculare xxx xxx, semiremorca de model SREM FRUEFIAUF șasiul nr. xxxxxxxxxxxxxxxxxxxx, număr de înmatriculare xxx xxx, care au fost înregistrate după Bondari V., erau deja gajate, iar în privința acestora au fost aplicate interdicții de înstrăinare;

- copia autentificată a confirmării scrise de înregistrare a gajului din 14.02.2011, precum și adevărții eliberate de Direcția înregistrare a transportului și calificarea conducătorilor auto Î.S. „CRIS „Registru” din 17.02.2011, prin care este probat că bunurile indicate supra au fost gajate de către creditorul gajist Bondari V., având obligația garantată prin gaj în baza contractului de împrumut.

Pentru încadrarea acțiunilor inculpatului în baza art. 190 alin. (5) Cod penal, este necesar ca abuzul de încredere să fie folosit ca o modalitate la comiterea

escrocheriei, prin care el s-ar fi folosit de un aspect specific de relații de încredere, care s-au format cu partea vătămată încă din anii de studenție, de care a și profitat inculpatul.

S-a stabilit, că pe parcursul unei perioade îndelungate, 2011 - 2016, inculpatul nici nu a dorit să-și asume responsabilități de a-i returna părții vătămate banii însușiți.

Totodată, din declarațiile martorului Ursu V. rezultă, că acesta a împrumutat inculpatului mijloace bănești în sumă de 6500 euro, iar pentru acest împrumut, în calitate de garant al buneivoințe și rambursării ulterioare a banilor, i-a solicitat gajarea unor bunuri. Ca urmare, inculpatul s-a conformat cerințelor creditorului și i-a gajat mai întâi două camioane iar la următorul împrumut - încă o unitate de transport și până în prezent mijloacele bănești nu i-au fost restituite, iar unitățile de transport care au fost gajate, sub pretextul vânzării acestora i-au fost disponibilizate părții vătămate Morărescu V. prin întocmirea procurii.

Potrivit declarațiilor părții vătămate precum și ale inculpatului, raporturile de ordin civil pot fi apreciate anume ca raporturi de asemenea gen doar atunci când acestea sunt fundamentate pe bunăcredință și încredere între subiecții acestor relații care manifestă voință reciprocă în vederea obținerii unor rezultate benefice și legale.

Asemenea încredere a existat doar din partea părții vătămate, care prin voință liberă i-a transmis mijloace bănești în sumă de 222.403 lei inculpatului, pe care acesta și i-a însușit, profitând de încrederea lui Morărescu V. bazată pe relații de prietenie și bun simț.

Analiza faptelor incriminate inculpatului denotă situația în care acesta, cunoscând cu certitudine că bunurile, și anume autovehiculele cu semiremorci propuse ca garant la ziua de 21.12.2011, sunt deja gajate și respectiv nu pot fi înstrăinate după voința inculpatului sau eventualului proprietar, profitând de încrederea lui Morărescu V. și sub pretextul vânzării bunurilor sau utilizării lor într-o afacere virtuală, comună, nefundamentată din punct de vedere economic, a însușit de la partea vătămată sursele financiare.

Admițând ipotetic o situație de existență a relațiilor judiciar-civile, precum și existența imposibilității de rambursare a mijloacelor bănești părții vătămate, instanța de judecată vehement a respins existența de bunăvoință din partea inculpatului, care nici inițial și nici ulterior nu a avut intenția să-și onoreze obligațiunile financiare față de partea vătămată, ba dimpotrivă, și-a realizat intenția de a însuși banii sub pretextul realizării unităților de transport, iar apoi inițierii unor afaceri comune.

Alegațiile inculpatului referitor la asigurările acestuia de a-și asuma obligațiile financiare față de partea vătămată, în vederea rambursării sumei restante, specificând în acest sens mecanismul comiterii infracțiunii, (modalitatea de înșelăciune prin abuzul de încredere) timpul îndelungat în care doar promitea executarea obligațiilor financiare, instanța le-a respins, apreciindu-le ca fiind intenția acestuia de a se apăra, precum și de a se eschiva de la răspunderea penală.

Or, inculpatul a confirmat în ședința de judecată că pe parcursul perioadei îndelungate s-a întâlnit cu partea vătămată Morărescu V. și a purtat mai multe discuții

în cadrul cărora îi promitea că își va respecta angajamentele financiare asumate, însă nu a dorit și nu s-a conformat promisiunilor făcute.

Mai mult, în cadrul prezentării înregistrărilor audio în cadrul ședințelor judecătorești, inculpatul, ascultând vocile înregistrate, și-a recunoscut vocea sa, precizând că este unul din participanții discuțiilor cu partea vătămată.

Latura obiectivă a infracțiunii incriminate inculpatului s-a realizat prin fapta prejudiciabilă exprimată prin dobândirea ilicită a bunurilor (mijloacelor bănești) a părții vătămate Morărescu V. prin abuz de încredere.

Prin dobândire ilicită a bunurilor legiuitorul, a prezumat un act opus celui licit, efectuat cu rea-credință, prin care făptuitorul obține transmiterea voită în proprietate a bunurilor materiale, mijloacelor bănești sau altor valori.

Astfel, infracțiunea de escrocherie din partea inculpatului s-a realizat prin abuz de încredere, având la baza sa relații interpersonale confirmate univoc între inculpat și partea vătămată.

La fel, s-a confirmat că până recent, inculpatul și partea vătămată s-au aflat în relații de prietenie. Mai mult, din alegațiile victimei, relațiile între ei aveau o anumită evoluție în timp, având amprentă de încredere, care a fost folosită de către Bondari V. cu rea-voință, prin inducerea în eroare, crearea unei reprezentări false a realității, pentru realizarea transmiterii voite a mijloacelor bănești în posesia inculpatului.

Este evidentă și legătura de cauzalitate dintre fapta prejudiciabilă - dobândirea ilicită a mijloacelor bănești de la partea vătămată prin abuz de încredere și urmarea existentă prin cauzarea de prejudicii materiale - mijloace bănești în sumă de 14.400 euro, care conform ratei de schimb valutar la data de 21.12.2011, constituiau 222.403 lei.

Latura subiectivă a infracțiunii de escrocherie se manifestă prin vinovăție în forma intenției directe, or, s-a stabilit că inculpatul a acționat în mod fraudulos în scopul dobândirii mijloacelor bănești ce-i aparțin părții vătămate Morărescu V.

Alături de alte circumstanțe precum ar fi însăși recunoașterea voalată a vinovăției de comiterea infracțiunii imputate inculpatului, intenția acestuia de comiterea escrocheriei în circumstanțele agravante este probată prin conținutul copiei autentificate a certificatului de înregistrare a gajului din 14.02.2011, prin care bunurile materiale, adică vehiculele și semiremorcile înregistrate după Bondari V., au fost deja gajate, iar în privința acestora au fost aplicate interdicții de înstrăinare. Însă, inculpatul cunoscând cu certitudine acest fapt, sub pretextul vânzării bunurilor părții vătămate, la 21.12.2011, prin înșelăciune și abuz de încredere a dobândit de la victimă mijloace bănești în sumă de 14.400 euro, care conform ratei de schimb valutar la 21.12.2011, constituiau 222.403 lei.

Intenția inculpatului de comiterea escrocheriei în circumstanțele descrise la fel este probată și de situația financiară extrem de neprielnică a inculpatului, care pe parcursul perioadei îndelungate și-a asumat angajamente financiare nerealizabile, abuzând de încrederea părții vătămate, sub diverse pretexte și în special în lipsa de fundamentare economică.

Inculpatul sub diverse pretexte, în lipsa unei activități aducătoare de beneficii, convingea partea vătămată despre existența unor contracte și activități care eventual vor aduce anumite profituri financiare, or, concluziile respective sunt bazate pe înregistrările audio examinate în cadrul cercetării judecătorești a convorbirilor prezentate de către acuzare, anterior transmise de partea vătămată, care sunt apreciate de către instanța de judecată ca probe administrate în cadrul legal, fiind apreciate ca probe utile și pertinente pentru a fi puse la baza unei sentințe de condamnare.

Elementele generale ale subiectului activ al infracțiunii de escrocherie de asemenea sunt întrunite de către inculpat.

În baza probelor administrate din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor, instanța a încadrat acțiunile inculpatului în baza art. 190 alin. (5) Cod penal, ca escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin abuz de încredere, cu cauzarea de daune în proporții deosebit de mari.

La stabilirea pedepsei, instanța a ținut cont de prevederile art. 7, 16, 61, 75-78 Cod penal, că inculpatul a comis o infracțiune deosebit de gravă care prevede pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de la 8 la 15 ani, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de până la 5 ani, iar art. 90 alin. (4) Cod penal, prevede că persoanelor care au săvârșit infracțiuni deosebit de grave, condamnarea cu suspendarea executării pedepsei nu se aplică, că anterior nu a fost judecat, se caracterizează pozitiv, are un copil minor la întreținere, că circumstanțe agravante și excepționale nu au fost stabilite, concluzionând că corectarea și reeducarea inculpatului va fi posibil de atins doar prin aplicarea pedepsei privative de libertate, cu executare conform art. 72 alin. (4) Cod penal, în penitenciar de tip închis.

Totodată, instanța a statuat că partea vătămată nu a invocat solicitări privind încasarea prejudiciului moral, declarând că inculpatul i-a restituit 7200 euro, iar suma restantă este de 9500 euro, fiind recunoscută și de către inculpat.

În baza ratei de schimb a cursului valutar din 21.12.2011, 1 (un) euro constituia 15,4447 lei, astfel la data respectivă 7.200 euro - suma care inculpatul a restituit-o părții vătămate, constituia 111.201,84 lei, iar suma care urmează să o restituie - 9500 euro, constituie 146.724,65 lei, bani care urmează a fi încasați de la inculpat.

3. Avocatul Andrei Belousov, a declarat apel, solicitând casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie achitat.

Apelantul a invocat că prima instanță nu sa pronunțat asupra circumstanțelor importante care îl dezvinovățesc pe inculpat, și anume potrivit materialelor cauzei se confirmă că până la începerea urmăririi penale, inculpatul a restituit părții vătămate Morărescu V. suma de 3300 euro. Mai mult, în perioada februarie-noiembrie 2016, el i-a restituit părții vătămate suma de 4900 euro. Inculpatul permanent recunoștea datoria avută față de Morărescu V., eliberându-i recipisele respective.

Din recipisele semnate de către partea vătămată, acesta a indicat că inculpatul anume îi datorează o anumită sumă de bani, deci partea vătămată recunoaște că

inculpatul îi este dator anume cu bani, de aici rezultă că angajamentul asumat este restituirea banilor.

Inculpatul periodic restituie în rate și în limita posibilităților sale, anumite sume bănești, bunăoară chiar recent inculpatul prin intermediul avocatului, la 16.12.2016 a mai transmis părții vătămate suma de 500 euro, și însăși partea vătămată a indicat că inculpatul îi mai este dator cu 9000 euro.

Prima instanță nu a apreciat prin prisma art. 101 Cod de procedură penală, declarațiile părții vătămate Morărescu V. în raport cu celelalte probe administrate, în special recipisele semnate de ultimul, din care rezultă prezența unei datorii bănești.

Prin urmare, restituirea banilor în rate denotă faptul că inculpatul nu avea intenția să nu-și execute angajamentul asumat, odată ce periodic îi restituie părții vătămate anumite sume palpabile de bani.

Totodată, eliberarea procurilor generale denotă încă o dată faptul că inculpatul nu a avut intenția de a se eschiva de la plata datoriei pe care o are față de partea vătămată, fiind oferită o garanție privind restituirea banilor.

Din înregistrările audio de pe CD-ul anexat la dosar, reiese că angajamentul inculpatului față de partea vătămată, este întoarcerea banilor, și nu transmiterea în proprietate a autocamioanelor.

Însăși pretențiile părții vătămate constau anume în restituirea datoriei bănești și nu transmiterea în proprietate a bunurilor, iar aceste circumstanțe indică, că între partea vătămată și inculpat a avut loc un raport civil.

La fel, sunt îndoielnice sugerările din declarațiile părții vătămate, precum că acesta nu cunoștea despre faptul gajării autocamioanelor, odată ce informația din registrul gajurilor este publică.

Însăși instanța de fond în partea descriptivă a sentinței a admis că inculpatul a primit sursele financiare sub pretextul vânzării bunurilor sau utilizării lor într-o afacere comună.

Deci, instanța de fond nu a înlăturat dubiul că banii au fost primiți de inculpat pentru vânzarea autocamioanelor cu remorci sau totuși pentru o afacere comună.

În acest context, rezultă că circumstanțele indicate în învinuire cum ar fi „...sub pretextul vânzării autocamionului...”, nu au fost probate de către acuzare, or conform jurisprudenței naționale și CEDO, sarcina prezentării probelor îi revine procurorului.

4. Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 22 iunie 2017, apelul a fost respins ca nefondat.

Instanța de apel a statuat că prima instanță careva abateri sau încălcări de ordin procedural, nu a comis.

5. Avocatul Belousov Andrei, a declarat recurs ordinar, solicitând casarea acestei decizii și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Recurentul a invocat, că instanța de apel doar a transcris motivele din apelul apărării, fără a se pronunța printr-o motivare corespunzătoare.

Mai mult, din conținutul procesului – verbal al ședinței de judecată, rezultă că nu toate probele au fost verificate de către instanța de apel, unele nefiind consemnate în procesul – verbal.

6. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 23 ianuarie 2018, recursul a fost admis, casată total decizia atacată și dispusă rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Instanța de recurs a constatat că instanța de apel face referire în partea descriptivă la declarațiile martorilor și probelor materiale examinate de prima instanță, ulterior întemeindu-și concluziile din decizie pe aceste probe.

Însă, conținutul procesului verbal al ședinței de judecată din instanța de apel, atestă că lipsesc careva consemnări care ar confirma că probele cercetate de prima instanță ar fi fost verificate de către instanța de apel în ședința de judecată, fapt ce contravine art. 414 alin. (2), (6) Cod de procedură penală, potrivit cărui, instanța de apel verifică declarațiile și probele materiale examinate de prima instanță prin citirea lor în ședința de judecată, cu consemnarea în procesul – verbal și că instanța de apel nu este în drept să-și întemeieze concluziile pe probele cercetate de prima instanță, dacă ele nu au fost verificate în ședința de judecată a instanței de apel, și nu au fost consemnate în procesul – verbal, ceea ce instanța de apel nu a respectat.

Astfel, s-a confirmat incidența temeiului de recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, în sensul că hotărârea atacată nu cuprinde motivele legale pe care se întemeiază soluția.

7. Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 12 aprilie 2018, apelul a fost admis, casată sentința parțial și pronunțată o nouă hotărâre.

Lui Bondari Veaceslav, recunoscut vinovat în baza art. 190 alin. (5) Cod penal, i-a fost aplicată pedeapsa de 8 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate în domeniul gestionării bunurilor materiale și surselor financiare pe un termen de 4 ani, cu executare în penitenciar de tip închis, de la reținere.

În rest, sentința a fost menținută fără modificări.

Instanța de apel a constatat, că în ședința instanței de apel, inculpatul, deși a fost legal citat la domiciliul indicat de el, nu s-a prezentat și nici nu a anunțat despre motivele absenței sale, iar prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 16.03.2017, inculpatul a fost anunțat în căutare. Conform informației din 13.04.2017, nr. 9299, parvenită de la Inspectoratul de Poliție Chișinău, s. Rîșcani, este pornit dosarul de căutare nr. 2017020132 din 11.04.2017.

În conformitate cu prevederile art. 321 alin. (2) Cod de procedură penală, judecarea cauzei în lipsa inculpatului poate avea loc în cazul când inculpatul se ascunde de la prezentarea în instanță, din care considerente urmează a judeca cauza în lipsa inculpatului, cu citirea declarațiilor anterior depuse de acesta în cadrul ședinței primei instanțe.

O situație specială din punctul de vedere al respectării principiului contradictorialității este cea a absenței acuzatului de la proces sau, altfel spus, posibilitatea judecării în lipsă a unui acuzat care se sustrage de la judecată, prin raportare la exigențele art. 6 din Convenție. Spre exemplu, pe cazul *Mihaes v. Franța*

(25.05.1998), cu privire la inadmisibilitatea unui recurs în casație pentru motive legate de sustragerea voluntară a reclamantei de la judecată într-o cauză penală, fosta Comisie a considerat că aceasta nu constituie nici o limitare disproporționată a dreptului la un tribunal și nici a dreptului la un proces echitabil, deoarece, în speță, reclamanta a refuzat să fie prezentă, în persoană, în fața instanțelor de fond, ceea ce semnifică renunțarea la însuși dreptul de a participa la ședințele de judecată ale jurisdicțiilor care au pronunțat hotărârea. În aceste condiții, Comisia a considerat că reclamanta, prin propria sa voință și în mod neechivoc, a renunțat la dreptul de a fi ascultată de tribunal și la dreptul de a se apăra în proces. În cazul *Kattan v. România* (21.01.2014), Curtea Europeană a adoptat o decizie de inadmisibilitate, cu respingerea ca vădit nefondată a plângerii privind art. 6 CEDO, întrucât instanța și-a îndeplinit obligația pozitivă de a face demersuri pentru a asigura prezența inculpatului în instanță.

Curtea a considerat că reclamantul a contribuit în mare măsură la crearea unei situații, în care în mod rezonabil, a putut prevedea consecințele comportamentului său - examinarea cauzei în lipsa sa.

Or, inculpatul s-a eschivat de a se prezenta în ședința de judecată a instanței de apel, deși cunoștea despre progresul cauzei penale, a fost anunțat în căutare, fiind imposibil de stabilit locul aflării acestuia. În această situație, neprezentarea îi este imputabilă inculpatului, astfel încât nu se atestă încălcarea principiului contradictorialității și dreptului la un proces echitabil.

Instanța de fond corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept, și just a concluzionat că inculpatul este vinovat de comiterea infracțiunii de escrocherie în proporții deosebit de mari, or, împrejurările ce dovedesc în afara oricărui dubii culpabilitatea lui Bondari V. au fost elucidate și constatate din totalitatea de probe acumulate la dosarul respectiv, fiind corect apreciate, cu respectarea prevederilor art. 101 Cod procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor.

Cu referire la motivele apelantului, precum că prima instanță a adoptat soluția incorectă de condamnare a inculpatului, acesta urmând să fie achitat de sub învinuirea adusă, se reține că prima instanță nu a comis careva erori de fapt care ar impune casarea sentinței adoptate în partea recunoașterii vinovăției inculpatului în comiterea acțiunilor infracționale, iar afirmațiile avocatului reprezintă opinia subiectivă a părții apărării.

Argumentele și motivele primei instanțe, instanța de apel le-a însușit, fapt ce vine în corespundere cu jurisprudența CEDO, care în pct. 37 a hotărârii sale în Cauza *Albert vs. România din 16.02.2010*, a statuat că art. 6 par. 1 din Convenție, deși obligația instanței să își motiveze deciziile, acest fapt nu poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (*Van de Hurk vs. Olanda, 19 aprilie 1994, pct. 61*), cu toate acestea un proces echitabil necesită ca o instanță internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie prin alt mod, să fie examinate chestiunile esențiale supuse atenției sale.

Vinovăția inculpatului se confirmă integral prin probele administrate și anume: declarațiile părții vătămate Morărescu V. date în ședința primei instanțe și în ședința instanței de apel, că inculpatul i-a achitat integral prejudiciul în anul 2017, nu are pretenții față de inculpat. Inculpatul l-a dus în eroare în acel moment. Banii i-a achitat inculpatului pentru procurarea a două autocamioane, ulterior a refuzat să i le remită. Avocatul inculpatului i-a achitat banii, recipisa transmisă a fost scrisă de el. Această sumă a fost transmisă în rate. La materialele dosarului este anexată recipisa scrisă de el; declarațiile martorului Ursu V. date în ședința instanței de fond, verificate prin citire în ședința instanței de apel, potrivit căror, la 14.02.2011, i-a împrumutat inculpatului suma de 6500 euro, pentru care ultimul a pus în gaj două automobile de model MAN și două semiremorci de model SCHMITZ și alta de model SREM FRUEFIAUF. Pentru a se asigura, a mers la Direcția de înregistrare a transportului, unde a înregistrat contractul de gaj. Ulterior, la 21.03.2011, de el s-a apropiat din nou inculpatul cu rugămintea de a-i împrumuta 3500 euro. Pentru a-și asigura împrumutul, i-a cerut să fie pus în gaj un automobil de model MAN și o semiremorcă de model SCHMITZ SPR24. Contractul de împrumut l-au perfectat la notar, după care l-a înregistrat la secția de gajuri a Direcției de înregistrare a transportului. Automobilele respective au rămas și în continuare să fie exploatate de către inculpat, doar că acestea nu puteau fi înstrăinate. La moment mașinile nu sunt scoase din gaj și banii nu i-au fost restituiți. Ulterior, a fost contactat telefonic de către Morărescu V., care i-a comunicat că a procurat de la Bondari V. mașinile care sunt gajate de către acesta în folosul lui Ursu V.; declarațiile martorului Morărescu G. date în ședința instanței de fond, verificate prin citire în ședința instanței de apel, potrivit cărora aproximativ pe 21.12.2011 a fost telefonat de către fiul său Morărescu V., care l-a rugat să se deplaseze în mun. Chișinău pentru a se întâlni cu inculpatul, căruia să-i transmită 10.000 euro. În aceeași zi, în jurul orelor 13.00-14.00, s-a întâlnit cu inculpatul și împreună s-au deplasat la un birou notarial din s. Rîșcani, mun. Chișinău, unde inculpatul a semnat două procuri pe două autocamioane, potrivit cărora îi încredința lui Morărescu V. acele autocamioane. După ce au ieșit de la notar, i-a transmis în mașina inculpatului bani în sumă de 10.000 euro. După perfectarea procurilor, inculpatul nu i-a înmănat nici pașapoartele tehnice de la mașini și nici cheile. Peste un timp l-a întrebat pe fecior care e soarta acelor mașini și fiul i-a spus că ele sunt antrenate în lucru. După expirarea procurilor, care au fost perfectate pe un termen de 3 ani, s-a constatat că autocamioanele erau puse sub sechestru. După transmiterea banilor, nu i-a propus inculpatului să semneze recipisa de primire a banilor, deoarece a avut încredere în el; copiile procurilor generale eliberate de biroul notarial din 21.12.2011, prin care se constată, că Bondari V. îi încredințează lui Morărescu G., tatăl părții vătămate Morărescu V., remorca de model SREM FRUEHAUF, remorca de model SCMITZ SPR24, camionul de model MAN 19372 și autocamionul de model MAN 19343; procesul-verbal de ridicare din 08.02.2016, prin care se constată ridicarea de la Morărescu V. a CD-ului cu înregistrări audio; procesul-verbal de examinare a obiectului din 09.03.2016, prin care se constată examinarea CD-ului ridicat de la Morărescu V., cu înregistrări audio prin care autorii

discuției abordează probleme financiare, invocându-se sume de bani și imposibilitatea de a le restitui; informația oficială parvenită de la ÎS „Centrul Resurselor Informaționale de Stat Registru”, prin care este probat că la situația din 21.12.2011, când banii au fost însușiți prin abuz de încredere de către inculpat, autovehiculul de model MAN 19372 caroseria xxxxxxxxxxxxxxxxxxxx, șasiul fără număr, motor nr. xxxxxxxxxxxxxxxxxxxx, număr de înmatriculare xxx xxx, autocamionul MAN 19343 caroseria xxxxxxxxxxxxxxxxxxxx, șasiul fără număr, motor nr. xxxxxxxxxxxxxxxxxxxx, număr de înmatriculare xxx xxx, semiremorca de model SCHMITZ SPR24 șasiul nr. xxxxxxxxxxxxxxxxxxxx, număr de înmatriculare xxx xxx, semiremorca de model SREM FRUEFIAUF șasiul nr. xxxxxxxxxxxxxxxxxxxx, număr de înmatriculare xxx xxx, care au fost înregistrate după Bondari V., erau deja gajate, iar în privința acestora au fost aplicate interdicții de înstrăinare; copia autenticată a confirmării scrise de înregistrare a gajului din 14.02.2011, precum și adeverinței eliberate de Direcția înregistrare a transportului și calificarea conducătorilor auto Î.S. „CRIS „Registru” din 17.02.2011, prin care este probat că bunurile indicate supra au fost gajate de către creditorul gajist Bondari V., având obligația garantată prin gaj în baza contractului de împrumut.

Astfel, în baza probelor administrate la etapa de urmărire penală, cercetare judecătorească în prima instanță și verificate în instanța de apel, se constată că instanța de fond a stabilit o corectă situație de fapt, dând faptelor reținute în sarcina inculpatului încadrarea juridică corespunzătoare, și anume comiterea de către inculpat a infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal, ca escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin abuz de încredere, cu cauzarea de daune în proporții deosebit de mari.

Nerecunoașterea vinei de către inculpat, reprezintă o metodă de apărare și un drept al inculpatului de a nu se auto incrimina, garantat de art. 66 Cod de procedură penală.

În art. 190 Cod penal, noțiunea „dobândire ilicită” are sensul autentic de „sustragere”. Astfel, nu există nici un temei de a afirma că escrocheria nu este o infracțiune săvârșită prin sustragere.

Prin intermediul înșelăciunii sau al abuzului de încredere făptuitorul exercită o influențare psihică asupra conștiinței și voinței victimei care, ca și cum cedând bunurile sale făptuitorului, presupune în mod eronat că ultimul este îndreptățit a le lua. În astfel de situații nu se pune la îndoială că se lezează libertatea manifestării de voință, concretizată în facultatea persoanei de a adopta, în mod nestingherit, decizii privind dispunerea de bunurile care se află în posesia sa. Deși, în aparență, victima își transmite bunurile benevol către făptuitor, aceasta nu este decât o „prezentare scenică” făcută cu scopul de a demonstra celor din urmă (deseori, inclusiv „martorilor oculari” care fac parte din același grup infracțional) caracterul „legitim” al tranzacției efectuate.

În ipoteza abuzului de încredere, făptuitorul exploatează raporturile de încredere care s-au stabilit între el și victimă. Ultima este, de regulă, proprietarul sau administratorul unei anumite mase patrimoniale. De regulă, raporturile de încredere

decurg din încheierea unor convenții de drept civil (mandat, depozit, asigurare, comision, administrare fiduciară etc.) sau din alte fapte juridice. În alte cazuri, aceste raporturi se creează pe fondul atitudinii de colegialitate, prietenie, afecțiune între făptuitor și victimă, atitudine care, de multe ori, este artificial creată și susținută, timp îndelungat, prin eforturile făptuitorului.

În speță, inculpatul avea intenția de a însuși banii părții vătămate, deoarece cunoscând cu certitudine că bunurile, și anume autovehiculele cu semiremorci propuse spre vânzare, și primind banii pentru vânzarea autovehiculelor, la data de 21.12.2011, sunt deja gajate și respectiv nu pot fi înstrăinate după voința inculpatului, profitând de încrederea lui Morărescu V. și sub pretextul vânzării bunurilor sau utilizării lor într-o afacere, a însușit de la partea vătămată sursele financiare în mărime de 222.403 lei.

Totodată, s-a stabilit, că pe parcursul unei perioadei îndelungate - 2011-2016, inculpatul nici nu a avut de gând să-și onoreze obligațiile asumate de a-i restitui părții vătămate banii însușiți.

Intenția inculpatului de a însuși banii pătimitului de la momentul primirii banilor fără a-i înstrăina autocamioanele se demonstrează și prin informația oficială parvenită de la ÎS „Centrul Resurselor Informaționale de Stat Registru”, potrivit cărei este demonstrat în afara oricăror dubii că la situația din 21.12.2011, când banii au fost însușiți de către inculpat, autovehiculul de model MAN 19372 caroseria xxxxxxxxxxxxxxxxxxxx, șasiul fără număr, motor nr. xxxxxxxxxxxxxxxx, număr de înmatriculare xxx xxx, autocamionul MAN 19343 caroseria xxxxxxxxxxxxxxxxxxxx, șasiul fără număr, motor nr. xxxxxxxxxxxxxxxx, număr de înmatriculare xxx x, semiremorca de model SCHMITZ SPR24 șasiul nr. xxxxxxxxxxxxxxxxxxxx, număr de înmatriculare xxx xxx, semiremorca de model SREM FRUEFIAUF șasiul nr. xxxxxxxxxxxxxxxxxxxx, număr de înmatriculare xxx xxx, care au fost înregistrate după Bondari V., erau deja gajate, iar în privința acestora au fost aplicate interdicții de înstrăinare.

Totodată, prin copia autenticată a confirmării scrise de înregistrare a gajului din 14.02.2011, precum și adevărului eliberate de Direcția înregistrare a transportului și calificarea conducătorilor auto Î.S. „CRIS „Registru” din 17.02.2011, se dovedește cert că bunurile: autovehiculul de model MAN 19372 caroseria xxxxxxxxxxxxxxxxxxxx, șasiul fără număr, motor nr. xxxxxxxxxxxxxxxx, număr de înmatriculare xxx xxx, autocamionul MAN 19343 caroseria xxxxxxxxxxxxxxxxxxxx, șasiul fără număr, motor nr. xxxxxxxxxxxxxxxx, număr de înmatriculare xxx xxx, semiremorca de model SCHMITZ SPR24 șasiul nr. xxxxxxxxxxxxxxxxxxxx, număr de înmatriculare xxx xxx, semiremorca de model SREM FRUEFIAUF șasiul nr. xxxxxxxxxxxxxxxxxxxx, număr de înmatriculare xxx xxx, au fost gajate de către creditorul gajist Bondari V., având obligația garantată prin gaj în baza contractului de împrumut a banilor de la Ursu V. Prin care se confirmă cu certitudine că la data de 16.02.2011 au fost înregistrate interdicții de înstrăinare a unităților de transport nominalizate supra și că inculpatul nu putea la momentul primirii banilor de la partea vătămată pentru

vânzarea autocamioanelor să-i înstrăineze mijloacele de transport gajate pentru alte datorii pe care le avea pe alte contracte de împrumut.

Concomitent, prima instanță just a menționat că din declarațiile martorului Ursu V. rezultă că acesta i-a împrumutat mijloace bănești în sumă de 6500 euro, iar pentru acest împrumut, în calitate de garant al buneivoințe și rambursării ulterioare a banilor, i-a solicitat gajarea unor bunuri. Ca urmare, inculpatul s-a conformat cerințelor creditorului și i-a gajat mai întâi două camioane, iar la următorul împrumut - încă o unitate de transport. Din afirmațiile martorului, până în prezent mijloacele bănești nu i-au fost restituite, iar unitățile de transport care au fost gajate, sub pretextul vânzării unităților de transport gajate, i-au fost disponibilizate părții vătămate Morărescu V. prin întocmirea procurii.

Partea vătămată a fost dezinformată și i s-a prezentat o realitate falsă, pentru a-i crea o stare de încredere, or, inculpatul, reieșind din faptul că deținea o firmă de transport, l-a asigurat pe Morărescu V. că îi vinde două camioane, pentru ca transportul dat să fie pus în lucru, înșelându-l a primit banii, pentru ca ulterior să nu remită unitățile de transport părții vătămate.

S-a constatat cert, că inculpatul s-a folosit de raporturile de prietenie, de încrederea care exista între el și victimă, or, chiar din declarațiile lui se atestă că: „...cu partea vătămată se cunoaște din anii studenției și cu acesta se află în relații de prietenie...”, astfel încât Morărescu V. avea încredere în inculpat și i-a transmis suma de 16.700 euro, fără a pune la dubii faptul că camioanele nu îi vor fi transmise în proprietate.

În cazul escrocheriei victima transmite benevol bunurile către făptuitor, sub influența înșelăciunii sau a abuzului de încredere. Primirea bunurilor cu condiția îndeplinirii unui angajament poate fi calificată ca escrocherie doar în cazul în care făptuitorul, încă la momentul intrării în stăpânire asupra acestor bunuri, urmărea scopul sustragerii lor și nu avea intenția să-și execute angajamentul asumat. Alături de alte circumstanțe, intenția este demonstrată prin: situația financiară extrem de neprielnică a persoanei, care-și asumă angajamentul, la momentul încheierii tranzacției; lipsa de fundamentare economică și caracterului nerealizabil al angajamentului asumat; lipsa unei activități aducătoare de beneficii, necesare onorării angajamentului.

În speță, inculpatul și-a asumat niște angajamente care de la bun început când a primit banii de la partea vătămată - la 21.12.2011, cunoștea cert că angajamentele de transmitere a mijloacelor de transport sunt nerealizabile față de partea vătămată, or, la momentul tranzacției inculpatul cunoștea că autovehiculul de model MAN 19372 caroseria xxxxxxxxxxxxxxxxxxxx, șasiul fără număr, motor nr. xxxxxxxxxxxxxxxxxxxx, număr de înmatriculare xxx xxx, autocamionul MAN 19343 caroseria xxxxxxxxxxxxxxxxxxxx, șasiul fără număr, motor nr. xxxxxxxxxxxxxxxxxxxx, număr de înmatriculare xxx xxx, semiremorca de model SCHMITZ SPR24 șasiul nr. xxxxxxxxxxxxxxxxxxxx, număr de înmatriculare xxx xxx, semiremorca de model SREM FRUEFIAUF șasiul nr. xxxxxxxxxxxxxxxxxxxx, număr de înmatriculare xxx xxx, sunt gajate și că la data de 16.02.2011 au fost înregistrate interdicții de înstrăinare a unităților de transport

nominalizate supra, deci bunurile sunt limitate în circuitul civil și nu pot constitui obiect al unui contract de vânzare-cumpărare. Astfel, inculpatul nu putea la momentul primirii banilor de la partea vătămată pentru vânzarea autocamioanelor să-i înstrăineze mijloacele de transport gajate pentru alte datorii pe care le avea pe alte contracte de împrumut încheiate cu Ursu V.

Totodată, însuși inculpatul a recunoscut că a inițiat o afacere cu un cetățean al Ucrainei, Lisciuc V., astfel încât avea nevoie de bani.

O modalitate sub care se înfățișează acțiunea adiacentă în cazul escrocheriei, mult mai puțin răspândită, este abuzul de încredere, ipoteză în care făptuitorul exploatează raporturile de încredere care s-au stabilit între el și victimă. Ultima este, de regulă, proprietarul sau administratorul unei anumite mase patrimoniale (fondatorul, directorul general sau alt conducător al unei întreprinderi). De regulă, raporturile de încredere decurg din încheierea unor convenții de drept civil (mandat, depozit, asigurare, comision, administrare fiduciară etc.) sau din alte fapte juridice. În alte cazuri, aceste raporturi se creează pe fondul atitudinii de colegialitate, prietenie, afecțiune între făptuitor și victimă, atitudine care, de multe ori, este artificial creată și susținută timp îndelungat, prin eforturile făptuitorului.

Astfel, just s-a stabilit că inculpatul, cunoscând cu certitudine că bunurile litigioase sunt gajate și în privința acestora există interdicție de înstrăinare, a primit de la partea vătămată Morărescu V. suma în 16.700 euro, echivalentă a 222.403 lei, precum că pentru vânzarea camioanelor, cunoscând cu certitudine că nu-și poate executa obligațiile de transmitere în proprietate a mijloacelor de transport care erau grevate - gajate, astfel eschivându-se de la remiterea bunurilor, dar și de la restituirea banilor timp de 5-6 ani.

Fiind demonstrată cert situația financiară precară a inculpatului la momentul primirii banilor de la pătimit care se demonstrează prin aceea că avea datorii față de Ursu V. în baza unor contracte de împrumut, fiind asigurată executarea obligației de restituire a împrumutului prin instituirea gajului pe mijloacele de transport care de la data de 16.02.2011 au fost înregistrate interdicții de înstrăinare a unităților de transport nominalizate. Astfel, inculpatul nu putea la momentul primirii banilor de la partea vătămată pentru vânzarea autocamioanelor, să-i înstrăineze mijloacele de transport gajate pentru alte datorii pe care le avea pe alte contracte de împrumut încheiate cu Ursu V.

Escrocheria este o infracțiune materială, care se consideră consumată din momentul în care făptuitorul obține posibilitatea reală de a se folosi sau a dispune de bunurile altuia la propria sa dorință. Deci, infracțiunea în cauză se consideră consumată din momentul în care inculpatul a intrat în posesia sumelor nominalizate pentru vânzarea camioanelor.

Or, în cadrul procesului de confruntare din 16.06.2016 dintre partea vătămată și bănuitul Bondari V., acesta a recunoscut faptul că a primit bani în sumă de 16.700 euro de la Morărescu V. în contul vânzării autocamioanelor, dar pe parcurs s-a răzgândit să le vândă.

În cadrul ședinței instanței de fond, inculpatul a indicat că: „...au apărut circumstanțe care l-au împiedicat să întească datoria. Prin luna februarie 2011, V. Lisciuc l-a rugat să-i facă rost de ceva bani pentru afacerea sa, deoarece nu-i ajungeau pentru a achita marfa. Atunci a decis să ia bani cu împrumut pentru a-i transmite lui V. Lisciuc. A făcut o înțelegere cu partea vătămată Morărescu V. de la care a primit în total suma de 16.500 euro - 10 mii euro i-a primit prin intermediul tatălui părții vătămăte – Morărescu G., iar restul în sumă de 6500 euro - de la însuși partea vătămăte. Ulterior, pentru a garanta restituirea datoriei, a mers la notar și a semnat procuri pe numele tatălui părții vătămăte – Morărescu G., prin care îi încredința 2 camioane cu semiremorci, care-i aparțineau cu drept de proprietate, dar care la momentul dat erau gajate. Procurile le-a mai semnat și cu scopul ca ulterior să-i vândă lui Morărescu V. autocamioanele respective cu semiremorci...”.

Astfel, inițial inculpatul a indicat că a primit banii pentru vânzarea camioanelor, pe care apoi s-a răzgândit să le vândă. Ulterior, inculpatul a indicat că de fapt a împrumutat acești bani de la partea vătămăte, iar camioanele au fost promise ca garant.

Ambele versiuni denotă poziții contradictorii și puțin credibile, or, în cazul în care camioanele ar fi avut calitatea de garanție a unui contract de împrumut, în privința acestora urma a fi întocmit contract de gaj, și nu procură, însă la caz acestea erau deja gajate pentru alte împrumuturi primite de inculpat de la Ursu V., fapt despre care inculpatul cunoștea cu certitudine dar a ascuns aceasta, nu i-a comunicat pătimitului că unitățile de transport sunt grevate cu gaj.

Totodată, în situația în care a avut intenția să vândă unitățile de transport, inculpatul, deși a luat banii, nu a recurs la întocmirea unui contract de vânzare-cumpărare, și nici măcar la un antecontract, ci la întocmirea unor procuri, care reprezintă înscrisuri pentru atestarea împuternicirilor conferite de reprezentat unui sau mai multor reprezentanți.

Prin copiile procurilor generale eliberate de biroul notarial din 21.12.2011, se constată că inculpatul îi încredințează lui Morărescu G., tatăl părții vătămăte Morărescu V., remorca de model SREM FRUEHAUF, remorca de model SCMITZ SPR24, camionul de model MAN 19372 și autocamionul de model MAN 19343.

În acest sens, urmează a fi respins argumentul apărării că eliberarea procurilor generale denotă încă o dată faptul că inculpatul nu a avut intenția de a se eschiva de la plata datoriei pe care o are față de partea vătămăte, precum că acest lucru probează oferirea unei garanții privind restituirea banilor, or, procura reprezintă un înscris de reprezentare, și nu de garantare a executării unei obligații.

Analizând declarațiile inculpatului, se atestată că acestea conțin divergențe, nu sunt consecutive și dovedesc intenția directă a inculpatului de a diminua răspunderea penală și intenția de a-și însuși suma de 222.403 lei, însoțită de scopul de cupiditate.

Sunt nefondate alegațiile apărării precum că ar fi îndoielnice declarațiile părții vătămăte, precum că nu cunoștea despre faptul gajării autocamioanelor, odată ce informația din registrul gajurilor este publică, deoarece potrivit art. 764 Cod civil, vânzătorul este obligat să predea bunul fără vicii de natură juridică (liber de drepturile

unui terț asupra lui), cu excepția cazului când cumpărătorul a consimțit să încheie contractul cunoscând drepturile terțului asupra bunului. Prin urmare, la caz nu i se poate imputa părții vătămate faptul că nu a verificat existența viciilor de natură juridică, or, pe de o parte, aceasta ține de obligația vânzătorului, iar pe de altă parte, Morărescu V., fiind în relații de prietenie cu inculpatul, a manifestat încredere față de acesta, de care a și abuzat cel din urmă.

Este neîntemeiat și argumentul avocatului, precum că culpabilitatea inculpatului se infirmă prin faptul că acesta rambursează suma părții vătămate, or, din materialele cauzei și declarațiile părții vătămate, rezultă că banii au fost restituiți în anii 2016-2017, adică după intentarea cauzei penale, astfel încât se reflectă elocvent tendința inculpatului de a se eschiva de la răspundere penală.

Solicitarea avocatului privind pronunțarea unei sentințe de achitare în privința inculpatului este nefondată, or, în ședința de judecată s-a demonstrat în afara oricărui dubii vinovăția inculpatului în comiterea faptei incriminate.

Instanța de apel a respins și argumentul apărării că între inculpat și partea vătămată au existat doar raporturi civile și la caz, survine, doar răspunderea civilă, deoarece încă la momentul intrării în posesia bunurilor părții vătămate - suma de 16.700 euro, inculpatul avea drept scop însușirea lor și nu avea de gând să îndeplinească angajamentul asumat, prestația promisă fiind una imposibilă, toată atmosfera creată de către inculpat fiind îndreptată exclusiv în scopul dobândirii ilicite a bunurilor ce aparțin victimei.

La fel, existența infracțiunii de escrocherie s-a manifestat și prin faptul că partea vătămată a fost indusă în eroare prin reprezentarea greșită a situațiilor și împrejurărilor, producându-și efectul și anume că partea vătămată considera că inculpatul îi vinde camioanele, deși acest lucru era imposibil, acestea fiind gajate și existând interdicția de le a înstrăina.

Este nefondată și poziția apărării că la caz există raporturi juridice de natură civilă, că în aceste raporturi nu intervine legea penală, că inculpatul de la bun început a recunoscut datoria și a confirmat existența obligației de a o restitui.

În acest context, se reține că inculpatul cunoștea de la bun început că nu poate să execute obligația asumată, că camioanele nu pot fi înstrăinate, s-a eschivat de la executarea obligației de a restitui suma de bani primită, mai mult decât atât, fiind la curent cu faptul că în privința sa este intentat dosar penal și cauza este în judecată, s-a eschivat de la prezentarea în ședința de judecată, fiind anunțat în căutare, astfel încercând să evite cu rea-credință răspunderea penală.

Astfel, intervenția legii penale la caz este justificată odată ce s-a constatat că restabilirea drepturilor lezate ale părții vătămate prin mijloacele justiției civile, se face imposibilă, deoarece făptuitorul la apariția raporturilor dintre el și partea vătămată, urmărea scopul de cupiditate și nu avea intenția și nici nu putea să-și onoreze angajamentul asumat, iar banii i-a însușit el, ca persoană fizică, și nu a remis camioanele părții vătămate.

Sub aspectul laturii subiective a faptei imputate inculpatului, se atestă o intenție cu rea-credință de inducere a părții vătămate în eroare și profitând de încrederea acesteia, a determinat-o să-i transmită banii, cu consecința deposedării de acești bani.

Pe lângă aspectul laturii subiective se evidențiază și cel al laturii obiective, astfel încât acțiunile inculpatului reprezintă o simulare, care este demonstrată prin lipsa de fundamentare juridică și economică a stării juridice a bunurilor, caracterul irealizabil al angajamentului asumat, or, prin promisiunile eronate care au durat timp de mai mulți ani, partea vătămată nu a beneficiat nici de promisiunea făcută, nici de restituirea sumei de bani. Atitudinea inculpatului, inclusiv și lipsa disponibilității efective a acestuia de a-și executa obligațiunile, denotă cert prezența scopului de cupiditate.

Potrivit explicațiilor conținute în literatura de specialitate, temeiul aplicării răspunderii penale pentru escrocherie apare în cazul imposibilității apărării drepturilor subiective prin mijloacele justiției civile, avându-se în vedere caracterul accesoriu al mijloacelor justiției penale.

Atunci când este vorba despre două subiecte ale unui raport juridic, trebuie verificată înainte de toate ipoteza egalității lor în drepturi, și numai dacă există indici care exced limitele încălcării normelor dreptului civil, atunci se justifică intervenția legii penale.

Normele de drept civil se aplică în cazul concurenței lor cu normele de drept penal, dacă există posibilitatea restabilirii valorii lezate prin infracțiune pe calea acțiunilor benevole ale subiectului care a lezat valoarea, ori pe calea acțiunii civile; fapta a fost săvârșită în condițiile unui risc întemeiat (de exemplu, când prejudiciul este urmare a unei decizii economice nereușite, ori când s-a mizat pe obținerea prea rapidă a unor beneficii etc).

Sub incidența legii penale trebuie să intre doar acele încălcări care demonstrează rea-voință, fraudă, malversațiune din partea făptuitorului.

Când făptuitorul folosește documente false, încheie tranzacții în numele unei persoane juridice inexistente, își arogă funcții și calități pe care în realitate nu le are, nu a fost în măsură să-și execute obligațiile, a fost în imposibilitate de a găsi mijloace materiale pentru a-și îndeplini obligațiile contractuale asumate etc., demonstrează rea-voința în raport cu victima.

Deoarece inculpatul a recurs la procedee frauduloase în detrimentul victimei (care este celălalt subiect la raportul juridic), el nu se mai poate prevala de imposibilitatea sa de a-și executa obligațiile contractuale față de victimă.

Astfel, nu poate fi invocată imposibilitatea făptuitorului de a găsi mijloace materiale pentru a-și îndeplini obligațiile asumate - ca temei de a nu-i fi aplicată răspunderea penală - dacă a manifestat rea-voință sau intenție frauduloasă față de obligațiunile asumate în raport cu victima.

Imixtiunea penalului în sfera privată, sferă bazată pe principiul egalității părților, trebuie privită ca o ultimă măsură.

Dacă ambele părți - debitorul și creditorul - obțin profituri de pe urma parteneriatului lor, rămânând proprietari asupra bunurilor sale (sau una dintre părți

suferă prejudicii sub forma venitului ratat, fără a pierde însă dreptul de proprietate), atunci raporturile dintre cele două părți trebuie să rămână în continuare pe tărâmul dreptului civil.

Dacă însă una dintre părți, asumându-și angajamente, nu are posibilitate și nici dorință să le execute (în prealabil fiindu-i transmise bunuri de cealaltă parte, care astfel își pierde dreptul de proprietate asupra lor), atunci apare necesitatea intervenției legii penale.

Astfel, în esență, delimitarea escrocheriei de încălcarea normelor de drept civil trebuie făcută luându-se în considerație două aspecte de maximă importanță: 1) atitudinea făptuitorului față de faptul transmiterii lui a bunurilor; 2) prezența disponibilității efective a făptuitorului de a-și executa angajamentele.

În aceste circumstanțe, alegațiile avocatului precum că între părți la caz există relații pur civile sunt neîntemeiate și nu reflectă starea reală a lucrurilor, or, intenția inculpatului de a dobândi bunurile părții vătămate Morărescu V. prin înșelăciune și abuz de încredere, este dovedită prin declarațiile martorilor, explicațiile părții vătămate coroborate cu celelalte mijloace de probă anexate la cauza penală, care stabilesc că inculpatul a utilizat în realizarea intenției sale infracționale o serie de mecanisme, care denotă incontestabil rea-credință.

Mai mult ca atât, a abuzat de încrederea părții vătămate, care a acordat suma de 16.700 euro dat fiind faptul că se cunoștea din anii de studenție cu inculpatul, erau în relații de prietenie.

Însuși inculpatul recunoaște faptul că a luat suma de bani de la partea vătămată, după cum rezultă din declarațiile lui date în cadrul urmăririi penale și instanța de fond. Iar tocmai în luna august 2017, acesta a restituit integral prejudiciul pătimitului.

Prin urmare, vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii de escrocherie a fost demonstrată pe deplin prin totalitatea de probe pertinente, concludente, veridice, cercetate de instanța de judecată, instanța de fond a emis o sentință legală și întemeiată și nu există nici un temei de implicare a instanței de apel în vederea casării acesteia sub aspectul constatării vinovăției inculpatului în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal, motiv pentru care urmează de respins solicitarea avocatului de achitare a inculpatului, pe motiv că în acțiunile acestuia nu sunt întrunite elementele infracțiunii, menținând soluția de condamnare emisă de prima instanță.

Totodată, la stabilirea categoriei și termenului pedepsei inculpatului, instanța de apel a ținut cont de prevederile art. 6, 7, 16, 61, 72, 75-78 Cod penal, că inculpatul a comis o infracțiune gravă, pentru care legea penală prevede pedeapsa cu închisoare de la 8 la 15 ani cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de până la 5 ani, anterior nu a fost condamnat, a achitat integral prejudiciul părții vătămate, că partea vătămată a solicitat în instanța de apel ca inculpatul să nu fie pedepsit deoarece i-a restituit paguba, că circumstanțe agravante și atenuante nu s-au stabilit, concluzionând asupra necesității casării sentinței în partea stabilirii pedepsei, în vederea micșorării acesteia până la limita

minimă a pedepsei cu închisoarea prevăzută de lege, având în vedere că sancțiunea articolului în baza căruia este condamnat inculpatul nu prevede pedepse alternative.

8. Avocatul Andrei Belousov, a declarat recurs ordinar, în care solicită casarea hotărârilor adoptate și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie achitat pe motivul lipsei componentei de infracțiune.

Recurentul a invocat că instanța de apel nu a verificat legalitatea sentinței prin prisma argumentelor apărării, întemeiate pe aceleași probe testimoniale puse la baza sentinței și deciziei de condamnare recurate.

Or, prin declarațiile inculpatului făcute în instanța de fond, care sunt consecutive cu cele făcute în cadrul urmăririi penale, ale părții vătămate, ale martorilor Ojoga I., Morărescu G., la momentul primirii de către inculpat a banilor, ultimul avea scopul de a realiza autocamioanele cu remorci către partea vătămată pentru a realiza de comun proiectul de durată de transportare a cartonului în Ucraina, inițiat la propunerea lui Lisciuc V.

Astfel, dacă la momentul primirii banilor de către inculpat, la data de 21.12.2011, existau formal semnele obiective ale componentei infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal, constatate de instanțele de fond și de apel, și anume obiectul material, format din mijloacele financiare ale părții vătămate, dobândirea acestor mijloace de către inculpat prin transmiterea benevolă a acestora de către partea vătămată, fiind aparent abuzul de încredere întemeiat pe relațiile de prietenie de durată precum și înșelăciunea întemeiată prin neexplicarea grevărilor asupra camioanelor și a remorcilor propuse spre înstrăinare, atunci elementul subiectiv cum este intenția directă de a dobândi ilicit banii părții vătămate prin abuz de încredere precum și scopul de însușire a banilor este lipsă. Or, conform declarațiilor inculpatului, situația financiară a acestuia la momentul încheierii acordului de înstrăinare a camioanelor și de colaborare în comun în continuare cu partea vătămată prin utilizarea acelorași camioane pentru realizarea unui proiect de durată de transportare de carton în Ucraina era prielnică și normală. Necesitatea înstrăinării camioanelor a fost dictată de beneficiarul serviciilor de transport internațional, cetățeanul Ucrainei – Lisciuc V. pentru menținerea volumelor de marfă procurată și a necesităților durabile în serviciile de transportare a cartonului, faptul neinformării părții vătămate despre grevarea instituită față de mijloacele de transport nu reprezintă o dovadă a abuzului de încredere, dar nici a înșelăciunii. Or, în temeiul art. 80. alin. (3) din Legea cu privire la gaj, nr. 449 din 30.07.2001, gajul se stinge prin stingerea obligației a cărei executare acesta o garantează, iar în temeiul art. 59, 60 este permisă înstrăinarea bunului gajat. Sarcina soluționării acordului la înstrăinare fiind a inculpatului în speța dată. Mai mult ca atât, inculpatul nici nu presupunea la momentul încheierii tranzacției privitor la imposibilitatea stingerii gajului sau a primirii acordului la înstrăinare în situația când era ferm convins de realizarea proiectului profitabil de durată privitor la prestarea serviciilor de transport a cartonului din Moldova în Ucraina.

Este evidentă lipsa semnelor subiective ale componenței de infracțiune prevăzute de art. 190. alin. (5) Cod penal la momentul primirii banilor de către inculpat de la partea vătămată.

Lipsa intenției de dobândire ilicită a banilor părții vătămate și a scopului de cupiditate se probează prin restituirea de către inculpat a banilor părții vătămate în mărime de 3300 euro până la pornirea urmăririi penale, iar ulterior restituirea sumei de 4900 euro în perioada februarie- noiembrie 2016 și stingerea integrală a datoriei.

Instanțele au apreciat ca probare a intenției de dobândire a banilor părții vătămate la data de 21.12.2011, refuzul ulterior al inculpatului de a înstrăina automobilul. Instanțele de fond și de apel apreciază însă eronat acest refuz de a înstrăina autocamioanele. Or, acest refuz a fost generat nu din rea credință după cum constată instanțele de fond și de apel, ci din imposibilitatea inculpatului de a stinge gajul înregistrat în privința acestor mijloace de transport drept urmare a însușirii banilor de către beneficiarul serviciilor de transport de carton și anume de Lisciuc V., precum și de nerealizare în continuare a proiectului de transportare a cartonului în Ucraina la fel din cauza lui Lisciuc V.

Astfel, este evidentă apariția imposibilității executării angajamentului asumat de către inculpat nu la momentul primirii banilor - 21.12.2011, ci peste 2 luni de zile, când beneficiarul serviciilor de transport Lisciuc V. nu a restituit banii primiți de la inculpat în scopul majorării capacității de procurare a cartonului necesar de a fi transportat în Ucraina de inculpat cu camioanele, care erau în proces de înstrăinare părții vătămate. În acest context, instanțele nu au ținut cont de faptul, că partea vătămată a acceptat oferta de colaborare comună cu inculpatul în cadrul proiectului de transportare în Ucraina a cartonului.

Se evidențiază lipsa concomitenței al acestui refuz cu momentul primirii banilor, fapt ce denotă lipsa semnului subiectiv la momentul primirii banilor.

Chiar și refuzul (în noțiunea sa ideală) ulterior de a înstrăina automobilul nu poate fi apreciat altfel decât declararea de către inculpat despre rezoluțiunea tranzacției (drept prevăzut conform art. 737 Cod civil), inculpatul fiind obligat de a restitui tot ce a primit precum și veniturile realizate (în temeiul art. 738 alin. (1) Cod civil).

Instanțele de fond și de apel probează apariția refuzului de a înstrăina automobilele ulterior momentul primirii banilor, fapt care încă o dată denotă lipsa elementului subiectiv al componenței de infracțiune imputate inculpatului, iar aceasta denotă lipsa temeiului juridic al răspunderii penale a inculpatului și ilegalitatea condamnării ultimului.

Sub aspect procedural o astfel de abordare a problemei de drept, în cauza dată nu poate fi susținută, pe motiv că instanța de apel nu a dat un răspuns argumentat la unele argumentele invocate în apel, fiind expuse prin fraze de ordin general, iar alte motive au fost ignorate în totalitate nefiind redate în textul deciziei.

Instanța de apel nu a pătruns în esența problemei de fapt și de drept, a susținut poziția greșită a instanței de fond în ce privește aprecierea probelor în raport cu încadrarea juridică a faptei, acceptând niște concluzii de ordin general, fără a le da o

apreciere prin prisma art. 101 alin. (1) Cod de procedură penală. Discordanța între cele reținute de instanță și conținutul real al probelor, ignorarea unor aspecte evidente, au avut drept consecință pronunțarea unei concluzii greșite și nemotivate.

Or, o hotărâre motivată în sensul jurisprudenței CtEDO, trebuie să conțină motivele de fapt și de drept care au format convingerea instanței, cum și cele pentru care s-au înlăturat cererile părților în raport cu analiza probatoriului administrat în cauză.

Instanța de fond a calificat acțiunile inculpatului Bondari V. în baza art. 190 alin. (5) Cod penal, ca dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin abuz de încredere, cu cauzarea de daune în proporții deosebit de mari.

Sentința a fost atacată cu apel de către apărare, care a solicitat casarea acesteia, cu pronunțarea unei noi hotărâri de achitare a inculpatului, iar procurorul nu a contestat sentința.

Însă, instanța de apel, pe lângă metoda de săvârșire a infracțiunii stabilită de instanța de fond și anume abuzul de încredere a constatat și înșelăciunea, ca semn obiectiv al componentei de escrocherie, încălcând prevederile art. 409 Cod de procedură penală și înrăutățind situația apelantului constatând săvârșirea infracțiunii de către condamnat și prin înșelăciune, în lipsa unei astfel de acușări, fiind atins grav accesul apărării la justiție, fiind încălcat principiul dreptului la apărare și dreptul la un proces contradictoriu.

În drept, recursul este fondat pe art. 427 alin. (1) pct. 6), 8) Cod de procedură penală – instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția, nu sunt întrunite elementele infracțiunii, instanța a pronunțat o hotărâre de condamnare pentru o altă faptă decât pentru cea pentru care condamnatul a fost pus sub învinuire.

9. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar nominalizat pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) și 8) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de această instanță, inclusiv în temeiurile când instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate, instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția, nu sunt întrunite elementele infracțiunii, instanța a pronunțat o hotărâre de condamnare pentru o altă faptă decât pentru cea pentru care condamnatul a fost pus sub învinuire.

Instanța de recurs verifică doar dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

În sensul vizat și în raport cu circumstanțele invocate în recursul ordinar, (pct. 8. din decizie), se atestă că împrejurările menționate în partea descriptivă a hotărârilor contestate, inclusiv cele reproduse în pct. 2., 7. din prezenta decizie, relevă în mod concludent că instanțele de fond și de apel corect au constatat și apreciat

circumstanțele de fapt și de drept privind învinuirea înaintată inculpatului și încadrarea juridică justă a acțiunilor infracționale ale acestuia, în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și prescripțiilor de drept material, prin prisma cumulului de probe anexate la dosar, inclusiv declarațiile părții vătămate Morărescu V., martorilor Ursu V., Morărescu G., copiile procurilor generale eliberate de biroul notarial din 21.12.2011, prin care se constată că Bondari V. îi încredințează lui Morărescu G. remorcile SREM FRUEHAUF și SCMITZ SPR24, camionul MAN 19372 și autocamionul MAN 19343, procesul-verbal din 08.02.2016 de ridicare de la Morărescu V. a CD-ului cu înregistrări audio, procesul-verbal din 09.03.2016 de examinare a CD-ului ridicat, conform cărui autorii discuției abordează probleme financiare, invocându-se sume de bani și imposibilitatea de a le restitui, informația oficială parvenită de la ÎS „Centrul Resurselor Informaționale de Stat Registru” că la situația din 21.12.2011, când banii au fost însușiți prin abuz de încredere de către inculpat, autovehiculul MAN 19372, autocamionul MAN 19343, semiremorcile SCHMITZ SPR24 și SREM FRUEFIAUF, înregistrate după Bondari V., erau deja gajate, în privința acestora fiind aplicate interdicții de înstrăinare, copia autenticată a confirmării scrise de înregistrare a gajului din 14.02.2011, precum și adeverinței eliberate de Direcția înregistrare a transportului și calificarea conducătorilor auto Î.S. „CRIS „Registru” din 17.02.2011, că bunurile indicate supra au fost gajate de către creditorul gajist Bondari V., având obligația garantată prin gaj în baza contractului de împrumut, toate probele fiind apreciate în conformitate cu prevederile art. 101 alin. (1) Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității, veridicității și coroborării lor, instanțele indicând detaliat motivele pentru care au respins dovezile și versiunile apărării, instanța de apel pronunțându-se argumentat asupra tuturor motivelor din apelul apărării, probele administrate pe caz demonstrând elocvent prezența în faptele și acțiunile inculpatului a elementelor infracțiunii imputate inculpatului.

Totodată, soluția instanțelor privind condamnarea inculpatului conform învinuirii formulate coroborează și cu jurisprudența națională, potrivit căreia în cazul escrocheriei victima transmite benevol bunurile către făptuitor, sub influența înșelăciunii sau a abuzului de încredere. Primirea bunurilor cu condiția îndeplinirii unui angajament poate fi calificată ca escrocherie atunci când făptuitorul, încă la momentul intrării în stăpânire asupra acestor bunuri, urmărea scopul sustragerii lor și nu avea intenția să-și execute angajamentul asumat. Alături de alte circumstanțe, intenția este demonstrată prin lipsa de fundamentare economică și caracterul nerealizabil al angajamentului asumat, etc. (*Hotărârea Plenului CSJ a RM din 28.06.2004, nr.23 - Cu privire la practica judiciară în procesele penale despre sustragerea bunurilor, pct. 15.*)

Or, împrejurările nominalizate se regăsesc în speța de pe rol, în cadrul cercetării judecătorești fiind prezentate probe concludente care dovedesc că inculpatul, sub pretextul vânzării autocamionului MAN 19372 și MAN 19343, a remorcilor SCHMITZ SPR24 și SREM FRUEHAUF – bunuri gajate în cadrul unei tranzacții anterioare cu martorul Ursu V., deci aflate sub interdicția înstrăinării, prin abuz de încredere a dobândit ilegal de la Morărescu V. mijloace bănești în sumă de

14.400 euro, asumându-și obligația de vânzare a bunurilor respective dar fără intenția de a o realiza, or, chiar inculpatul a declarat că nu a comunicat părții vătămate că bunurile pe care le vinde sunt deja gajate, deoarece ultimul putea să refuze să-i dea bani cu împrumut. Deci, intenția inculpatului de a dobândi ilicit bunurile altei persoane, prin abuz de încredere, a existat încă la momentul intrării în stăpânire asupra banilor părții vătămate, invocând ulterior imposibilitatea executării obligației pe diverse motive neîntemeiate, conștient fiind că înstrăinarea tehnicii respective era imposibilă din start.

Este de notat și netemeinicia argumentului recurentului că: *„instanța de apel, pe lângă metoda de săvârșire a infracțiunii stabilită de instanța de fond și anume abuzul de încredere a constatat și înșelăciunea, ca semn obiectiv al componentei de escrocherie, încălcând prevederile art. 409 Cod de procedură penală și înrăutățind situația apelantului constatând săvârșirea infracțiunii de către condamnat și prin înșelăciune, în lipsa unei astfel de acușări, fiind atins grav accesul apărării la justiție, fiind încălcat principiul dreptului la apărare și dreptul la un proces contradictoriu”*, or, instanța de apel s-a referit doctrinal la metodele de săvârșire a infracțiunii de escrocherie, inclusiv prin înșelăciune, dar fără a raporta direct acest element la circumstanțele cauzei.

Potrivit jurisprudenței CtEDO, în asemenea situație, nu se mai impune o reevaluare a conținutului mijloacelor de probă, acestea demonstrând cu prisosință soluția dată de prima instanță. Or, în cazul în care instanța de fond și-a motivat decizia luată, arătând în mod concret la împrejurările care confirmă sau infirmă o acuzație penală, pentru a permite părților să utilizeze eficient orice drept de recurs eventual, o curte de recurs poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției de primă instanță (*hotărârea CtEDO Garcia Ruis c. Spaniei, Helle c. Finlandei*). Art. 6 din CEDO impune în special, în sarcina „instanței”, obligația de a efectua o examinare efectivă a motivelor, argumentelor și probelor propuse de părți, cu excepția cazului în care se apreciază relevanța acestora. Deși este adevărat că obligația motivării deciziilor, impusă instanțelor de art. 6 § 1 din CEDO, nu poate fi înțeleasă ca impunând formularea unui răspuns detaliat la fiecare argument (*hotărârea CtEDO, pct. 80-81, Perez c. Franței, Van de Hurk c. Țărilor de Jos*).

Pe lângă aceasta, recursul declarat, potrivit argumentelor invocate și reproduse în pct. 8. din prezenta decizie, este întemeiat doar pe critica modului în care instanțele de fond și de apel au apreciat probele și circumstanțele cauzei.

Însă, pornind de la relevanțele art. 6 pct. 11¹, 27, 414 alin. (1) și (2) a Codului de procedură penală, eroarea gravă de fapt nu reprezintă o apreciere greșită a probelor, iar judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate. Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, și poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Astfel, activitatea instanțelor de fond și de apel privind doar aprecierea sau reaprecierea probelor și circumstanțelor cauzei, în alt sens decât cel pe care îl propune apărarea,

este o competență și prerogativă legală a acestor instanțe, care nu constituie un temei de drept separat din numărul celor incluse în art. 427 Cod de procedură penală și, astfel, invocarea doar acestei chestiuni în recursul ordinar, la fel, este lipsită de orice temei legal.

Mai mult, motivele invocate în recursul de pe rol au constituit deja obiect de examinare în instanțele de fond și de apel, fiind oferite răspunsuri argumentate în acest sens (*pct. 2., 3., 7., 8. din decizie*), iar o altă opinie asupra probelor și circumstanțelor pricinii care au fost puse la baza sentinței de condamnare, conform jurisprudenței CtEDO, nu poate servi temei pentru reexaminarea cauzei (*hotărârea din 16 ianuarie 2007, pct. 20, cazul Bujnița versus Moldova*).

Împrejurările enunțate denotă în mod concludent că instanțele de fond și de apel nu au comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurent, că instanța de apel s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, că hotărârile contestate cuprind motivele pe care se întemeiază soluția, că instanțele nu au admis o eroare gravă de fapt, care le-ar fi afectat soluția, că în acțiunile inculpatului sunt întrunite elementele infracțiunii incriminate, și că recursul de pe rol este vădit neîntemeiat.

Potrivit art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta este vădit neîntemeiat.

Astfel, odată ce recursul nominalizat este vădit neîntemeiat, el urmează a fi declarat inadmisibil.

10. În conformitate cu art. 431 alin. (1), 432 alin. (1), (2) pct. 4), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal

D E C I D E :

inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de avocatul Andrei Belousov, împotriva sentinței Judecătoriei Militare din 12 decembrie 2016 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 12 aprilie 2018, în privința inculpatului Bondari Veaceslav Xxx, pe motiv că este vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 24 august 2018.

Președinte

Elena Covalenco

Judecători

Iurie Diaconu

Liliana Catan